

HET STADSBESTUUR VAN ROTTERDAM IN HET BEGIN VAN DE VIJFTIENDE EEUW

DOOR P.F. SCHEVENHOVEN

I. DE BESTUURSINRICHTING VAN DE STAD TOT 1440

Op 7 juni 1340 verleende graaf Willem IV van Holland aan Rotterdam een stadsrecht¹⁾. Het was de tweede keer dat Rotterdam tot stad verheven werd. In 1299 had de eerste stadsrechtverlening plaatsgevonden, die echter na zeer korte tijd weer ongedaan was gemaakt²⁾.

In de eerste decennia van de veertiende eeuw bestond het grondgebied van de latere stad uit twee ambachten. Ten westen van de Rotte lag het ambacht van Dirk Bokel, ten oosten van dit riviertje lag een grafelijk ambacht. In 1328 ontvingen de inwoners van laatstgenoemd ambacht een grafelijk privilege, waarin bestuur en rechtspraak geregeld werden. Uit de inwoners mochten door de schout, met toestemming van de baljuw van Schieland, zeven gezworenen gekozen worden, die samen met baljuw en schout keuren mochten maken³⁾.

Na het overlijden van Dirk Bokel, omstreeks 1335, moet ook het westelijk gedeelte van Rotterdam aan de grafelijkheid gekomen zijn. Na de bestuurlijke vereniging van beide delen werd Rotterdam voor de tweede keer, en nu definitief, tot stad verheven, tegen betaling van een bedrag van 100 pond⁴⁾.

Wat betreft de inrichting van het bestuur sloot het stadsrecht van 1340 aan op het privilege van 1328 voor het oostelijk gedeelte van Rotterdam. De zeven gezworenen werden nu schepenen genoemd en aan het bestuur werden twee raadslieden toegevoegd. Elk jaar, op 1 mei, zouden de schepenen en raadslieden gekozen worden door de graaf of door diens baljuw. De schepenen mochten, evenals de gezworenen van 1328, samen met de baljuw en de schout keuren maken. Over de raadslieden wordt in het stadsrecht niets anders gezegd dan dat zij gekozen werden tot nut van de stad en van de graaf⁵⁾.

Deze bestuursinrichting zou in de daaropvolgende honderd jaar nauwelijks veranderen. Wel valt sinds het einde van de veertiende